

Erdélyi Híradó

Kedden, $\frac{6}{14}$ (Junius' 14-dikén) 1831

Olaszország—Franciaország—Nagybritannia—Belgaország—Németország—Burkusország
Lengyelország—Pótlék.

OLASZORSZÁG

Egy Levél Máltából, apr. 8-dikáról — a' Notice del Giorno-ban — azt mondja: "Egynehány nap-ólta nagy munkásság folj itt, a' tengeri-tárokban. Parantsolatokat adtak-ki, mellyek a' Közép-tengeren nagy mozgásokra mutatnak. Éppen most hirdetik egy, 15 vitorlából álló hajóserég' közelgető megérkezését, mely a' britannus országlószék' további parantsolatját fogná itt bevárni. Egy török hajóserég' nem-sokára megérkezéséről is az adriatik tengerre, beszélnek.

FRANTZIAORSZÁG

A' National azt állítja, hogy a' francia és bétsi Kabinét között tüzes Jegyzés-teserek forognak, az olasz ügyek bajok eránt. — Toulonból írják máj. 16-dikán, hogy Joinville Printz felszállott Artemise fregatte-ra, és hogy akkor-nap' osztán este, megszüntek ötet úgy nézni mint Király' fiját, hanem már most úgy bannak vele, mint 2-dik rangu tengeri Ifjantz- (Kadett) al. A' Printz' első útja lessz Genuába, Livornoba, Neápoljba, Palermoba, Triestbe, Tunisba és Algierba.

* Az Orvosi Akadémia az 6' máj. 19-dikei ülésében kinevezett a' cholera' vizsgálására, mind Muszka- mind Lengyelországban, egy, 6 Orvostól és 3 Borbéjből álló Biztosságot, mind derék embe-

retet, — Ense recidendum, ne pars sincera trahatur; — előre jó gondoskodni.

NAGYBRITANNIA

A' londoni Court-Journal jelenti máj. 15-dika alatt, a' Sir. F. G. Lamb' kir. Követté neveztetését az austriai tsászári udvarhoz. — Az Alsóház' azon Biztossága, mely az ollyan Tisztviselők' tartásánál, (Gécs, kalarium, honorarium, Gehalt) megkevesebbitése' javallására neveztetett-ki, kik a' Parlament' két Házában ülnek, megtette hivatali tudósítását, melyben, azon kímélések, 159,845 font Sterlingnél, 24,422 fontot tennének. (Tanuljunk esmerni áng. Hivatalbért). A' javallatba tett elhúzások között, előfordúlnak ezek: 5000 ft. 5398 helyett; a' Kintstár-Lordnak (Althorp Lord); 2500 ft. 3500 h. a' két Kintstártitoknoknak; 5000 ft. 6000 h. a' első Minist. (Melbourne); ugyanaz a' külső Minist. (Palmerston) és telep Minist. (Goderich); 2000 ft. 2840 h. a' Tanács' Elölülőjének (Lansdowne); 3500 ft. 5000 h. az indiai ügybajok' Minist. (Grant); 2000 ft. 3000 h. a' Gen.-Procurat. (R. Grant); 4500 ft. 5000 h. az Admiralitás' Lordjának (Sir J. Graham); 2000 ft. 3000 h. a' Pénzmet. (Auckland Lord), 5500 ft 5664 h. az irlandi Status-Titoknok. (Stanley), és

8000 ft. 10,000 h. az irlandi Lordkantzlernek (Plunkett).

Az úgynevezett Experiment-hajószereg azon lépésen áll, hogy a' Sir Edw. Codrington V. Admirál' parantsolatja alatt Portsmouthból elvitorlázzon. Algier' ágyúztatása-ólta, Exmouth Lord alatt, ez az első szembetűnő hajószereg, mely Angliából kivitorlázik. — Egy dühös szélvész a' Temse-n, szembe-tűnő kárt tetta' hajók között. Henrik hamburgi hajó elült; de a' hajónép kiszabadult.

Az Observer szerint, máj. 17-dikéről, minden képzetet meghalad a' Parlamenttagok' választásánál elkövetett tsata. Ir-landban különös, minden reform-barátinak a' várakozását feljül múlja a' kimenetel: ellenben Shottlandban, mint előre látták, jóformán feljül-fordultak az antireformerek.

A' Times, a' Morning-Herald és a' Morning-Chronicle, a' portugalli Uralkodóval vesződnek, ki Auszliának minden követeléseit megfordítja ugyan; de, hatra van még Frantziaország, melynek sokkal fontosabbak volnának kívánságai: Észak-amerika pedig mind-a'-kettőnél többet és fontosabb méltatlanságokat rótt a' rovásra: mert az Eggy. Státusok' alattvalóit lántzon küldöztek St. Miguel-szigetről az utolsó ítéletre. Ineco várhat a' Tájé legveszedelmesebb látogató hajószereget.

* London, máj. 19. — Tegnap már 579 választott Parlamenttag között 144 a' reform' többsége. — A' heurse az, a' hol legnagyobb hazugságokat tudnak költeni, mint most Londonban, hogy Pe-nier Kazimir, lemondott volna, a' Király, Lajos-Elepe-is elbútsúzott volna, és hogy Frantziaország a' felfordulás szélén állana. — A' britannus nemzet, minden órán el kezd élni az ő' iparkodása' jó behatásával, mivel' az országlószerk még jobban össze-húzza Státusgazdálkodását,

kivált' az álló hadseregnél; mellyel ellenkezőleg a' népkatonaság, ez a' kezdet-eredeti és igazi konstitutiós országerő, jobb rendbe fog szedődni, az Eggy. Státusok' már említett példája szerént, a' hol a' mondott 6000 rendes katonaság közzé a' Tisztek-is számláltatnak. — Azon igen behatott útmutatásokon, mellyeket a' mi' Ministereink a' mi' Konzulunknak Lissabonba küldöztek, és a' mellyek oly' hirtelen szerettek elégtételt, Palmerston Lordnak ez az emlékezetes szava fordul-elő: "hogy a' Nagybritannia ellen elkövetett elébbi gonosságokat nem bosszúlták-meg;" azaz, más szóval: hogy a' Wellington-Aberdeeni Kabinét az ifjú tyranban elnézte a' gonosságot; a' mi, Britannia' méltóságához nem illik. Vaj-mi nagy szerente Európának, hogy ezen férfiaknak, a' nemzet' felszerkent eszmélődése által, a' Király' patriotismusa és a' mi' Ministereink erőhatalma 's egyetértése által, még, távoli reménysege-is ketté-vágódott Nagybritannia' státuskormányához ismét jutni! Lement az absolutisták' napja óvelek; nem kél a' többé soha felnekiek, valamíg a' nép, eszmélődve az ő' valódi haszonérdeklése eránt, eggyesülve víraszt ezeknek megtartása mellett; és mit tehet egy nemzet, mely egy-értelemmel munkálkodik, tanúságos példát mutat ára a' jelen-választás. Nem munkálódott itt, sem kártékony behatása a' Ministeriumnak, sem valami betsületvadászó demagogusnak: a' mi több, a' Ministereknek, még iparkodni kellett szeméjjeke-re-nézve, hogy, választassanak. Ellenben, az ország független patriotákat sereggel állított elő: a' Választók, tsak a' magok' le nem kötözött ítéletjek szerént ítélték. Ezen szabad választások' kimenetele, az, hogy a' nemzet a' reformálás' nagy rendszabását, az ellentálló 94 Rottenborough-ok' és a' Shottlandi

gyesületek' választásai ellenére-is, mint-
egy 150 többséggel vette-be, 's elhári-
tott a' mi' politikai egünkről egy ijjesz-
tő mendörgést.

BELGAORSZÁG

A' belga Igazgató az itt következő na-
pi-parantsolatot bocsátotta-ki az antwer-
peni tartományban álló seregekhez : "Katonák!
A' fellegvár' előszakasszának nem várt megtá-
modása, okot adott a' költsön' lefizetésére.
Minthogy azon belső vár' Fővezére azt ígéri,
hogy a' St. Lörin'znél folyó munkát félbe-
szakasztja, és ott csak egy egyszerű pol-
itziáört fog hagyni; tehát nekünk-is a' mi'
részünkről, a' felvállalt leköteleztetéseknek,
meg kell felelnünk. Elhíhetitek, hogy én az ellenség'
részéről; csak legkisebbet-sem fogok el-
szenvedni a' nemzeti betsület' megsértésénél;
jól tudom mely nagyon tarthatószámot a' ti'
bátorságtokra, hogy annak tiszteletet szerez-
zek. De ez a' betsület azt parantsolja,
hogy a' háborút törvényesen folytassuk,
és az ellenségeskedés újra-kezdéséig a'
megerősített egyességhez, hívek maradjunk.
Egy olyan érzemény' nevében tehát, mely titeket
valamint engem lelkesít, felidézlek benne-
teket, sőt parantsolom nektek szükség-
esetében, hogy a' legszorosabb katonai fen-
yítéket és feltételtelen engedelmséget a'
főbb Tisztség eránt, kikhez én bízok,
tartásotok fenn. Surl et de Chokier.

NÉMETORSZÁG

Dresdából, Leipzigból is mentek Var-
sóba Sehorvosok, a' sok megsebesítettek'
segedelmére. Alá-írásnál-fogvaszerzették a'
5 dresdainak az úti-költséget, kik köz-
zül kettőt hivatalba is tettek már a' var-
sói Gouverneur írása szerént, ki a' Len-
gyel nemzet' nevében nagyon köszöni
ezt az emberszereteti elszánást. Leipzig-
ból, kérőt (tépett rongyot) is sokat küldöt-
tek a' sebesekek számára. — A' jó Magya-

rok is elkövetik haládatosságból minden
tekintetben a' szerentsétlen kibújdostatot-
takon Erdelyben, a' mit lehet, mint sok
százesztendőkö-olta természeti Szövetség-
géseiken a' hajdani török- és tatárjárás
ellen. Ez is a' Gondviselés' legnagyobb ne-
vében esik.

BURKUSORSZÁG

Königsbergből írja a' burkus Staats-
Zeitung, máj. 17-dikén: "Éppen most
jön ide estafétán Tilsitből a' tudósítás,
hogy a' litthói felkelőket a' muszka tsá-
szári katonaság erőssen szorítaná, és a'
burkus határszélhez közelítenek, melyet,
úgy mutatták, mintha által akarnának
lépni: ennél-fogva az országvéd' (Land-
wehr) első kiállítását hirtelen össze-bú-
zták, 's a' határszélre küldötték.

A' burkus Státushíradó, jelenti máj.
21-dikén, Tilsitből, a' többek közt, hogy
a' felkelők a' napokban elhagyták a' mag-
gok állását Tauroggen és Paschwenten,
között Schmalleninkennél; mennek, a'
mint mondják, a' tartomány' belsejébe,
hogy a' felkelőkkel, kik Wilna' környé-
kén állanak, egybe kaptsolják mago-
kat. Egy Levél Memelből, — a' burkus vi-
lág' végéről, máj. 22-dikén — a' burkus
Staats-Zeitungban ezt beszéli: "A' Pahl-
en Baró Gen.-Gouverneur', és Rennen-
kamf, Schirmann és Offenberg Generá-
lok' parantsolatjuk alatt álló muszka se-
reg által szorítottatván és üzettetvén, a'
litthói felkelők eltávoztak az itteni szom-
szédságból és vissza-vonultak a' burkus
határszélek' nyúltában, muszka-Georgen-
burg-felé; a' hol azok számoson gyül-
tek volna össze. Került-é már ott tsátára
a' dolog, még itt nem tudjuk: mert, e-
gyenesen Schamaitenből, nem lehet most
tudósításokat várni, a' határszél' bere-
kesztése miatt. — Libauból (Libóból) hall-
juk, hogy az ottani hajó-tanyán (Rhe-
de, Ankerplatz) egy, a' sweaborgi ki-

kötőből jött muszka fregatto, a' "Neva", 40 ágyús, és 400 ember hajóvéd, vas-matskara fekütt, és hogy továbbá, 2 fregatte és 2 hadibrigg, mellyek ugyanazon kikötőből indultak, rövid időn oda érkeznek; a' nélkül hogy azon hadihajók további elrendeltetéséről valami tudva volna.

Johannisburgból jelentik máj. 21-dikén: "A' múlt éjjel, éppen az itteni határszélen, Vincenta leugyel-falunál, mutatta magát egy tsoport Krakus. Mint-hogy azok a' quarantine-őrálás kiáltása ellenére-is által akartak lépni a' határszélen, — a' mi' őreink tüzet-adtak; a' Krakusok feleltek ugyan ára egy lövettel, de nyomon vissza-vonultak. Senki-se halt vagy sebesedett-meg.

LENGYELORSZÁG

A' Jendrzejow mellett máj. 13-dikán esett ütközet kimeneteléről, így beszéll a' Státushíradó: "Látván az ellenség, hogy a' lengyel egész osztály, ütköző rendben vitézül megáll, megtartóztatta magát továbbí megátamodástól, 's éjjel, vissza ment az elébbi állásába, Sucha-ba, a' Krostrzyn vízéhez. A' mi' kerülő és szaguldozó seregeink, mellyeket Kaluszyn-on túl kiküldöttek, azt erőssítik, a' lakosoktól vett tudósítások után és a' fogjok' szavára, hogy ezen a' napon egy Gen., számos Tiszt és sok közember vitetett által Kaluszyn-on, mintegy 50 ezekeren, az olyan sebeseken kívül, a' kik gyalog mehettek; hogy ebea a' tsatában 9 gyalog reg. és valami 30 ágyú volt jelen a' Pohlen Gen. seregéből; ezenkívül még sok gyalogság és lovasság — vasas, ublanus, huszár volt tartogatott állásban; hogy Diebits Hadmarsal; maga Schachoffskoi Herztz és a' hadsereg' szállásmestere, Neidhardt és Kuruta Generálok mind jelen voltak. A' mi' granátos regementünkől megsebesítettek Chmielinski Hadnagy, Al-

hadnagyok: Jablonowski, Kozmian, Mazowiczki és Ryllo: 50 altisztet és közlegényt vesztettünk, kik megsebesedtek vagy elesetek. Elesett Alhadnagy Bonezkiewicz és Kozlowski, kiket az egész reg. sajnál.

Varsó, máj. 16 — A' muszka fő-hadsereg, úgyláttzik, Lithó-felé nyomult. Már pedig ott irtóztató háború dühösködik. A' felkelőktől elfoglalt Kerületek' minden lakosai, tsak a' halál vagy fegyver között választhatnak: ez az oka hogy a' felkelők seregét 50,000 emberre hetsülik, mely Wilnát bekerítve tartja, a' hol minden magazinok és a' fegyvertár alatt minák vólnának, hogy a' legrosszabb esetben, a' várvéddel együtt felvetődhessen. Mert, nem kell ezeknél pardonról gondolkozni; mivel' a' felkelők mindegyik Muszkat, kik az ő' kezekbe esnek, nyomon megölik, mint költsönben a' számosan megöletett insurgensekért és a' kegyetlen Ukással tserében, mellyek a' Lithóiakat és Samogitaiakat ére, a' kétségbe ejtett hadfolytatás módjára kényszerítik. — Egy, ma elterjedt, de nem bizonyos hírnél-fogva, Wilnát elvettek volna rettentő vérontás között, és a' felkelés mereül elterjedt volna, mely Diebits Marsalt teljes elrekesztéssel fenyegeti. Nagyon várják tehát mind-a'-két fél' mozgásainak kimenetelét a' mi' szomszédtságunkban. — A' lublini Palatinatusban álló muszka sereg, úgyláttzik, a' helyett hogy a' Roth, Rüdiger és Kaiserow Generálok' seregei által szaporodott volna, inkább fogy, vagy még vissza-vonulásról is gondolkozik; minthogy Volhynia' bozotos (motsáros rét) Kerületeiben (Kowet, Rowno, Owrucc) felkelés ütött volna ki, mellyet annál nehezebb elfojtani, mivel' a' felkelőkhez, nem lehet hozzájok férni.

A' gallitziai határszélről, máj. 14-dikéről, ezt írják: "A' mi' vidékünket ismét meglátogatta a' cholera, mely hoz-

zank a' sok szökevény által Lengyelországból került volt: 50 faluban van a' tarnopoli Kerületben choleras- beteg, mellyeket szoros egészségvigyázat alá tettek. A' tavasz' belépte olta rosszabb természetűnek mutattja az magát mint-sem elébb; de, koránt-sem tesz' olyan pusztítást, sem ragadására, sem a' halálra nézve, mint a' muszka hadispotáljokban.

— Dwernicki Gen. seregéhez tartozó katonaság mindég megtartotta a' szép katonai rendet, és most-is úgy viseli az magát. — A' lithói lázzadás, nem láttik tréfának a' muszka hadseregére nézve, igen terjed az: innen, úgy gondolkoznak, hogy ez, egészen vissza-húzódna Lithóba, hogy a' tsendességet ott állítsa elébb helyre; minekelőtte a' nagy hadimunkához kezdene, Lengyelország ellen; — éppen, mint Lengyelországgal hánt a' télen, hogy osztán a' Frantziákra mehessen. — A' lengyel had sem alszik a' maga' részéről, hihető, segedelmére megyen a' Lithóiaknak; a' mi osztán Volhyniát-is ujja fellovalná, a' Dwernicki' esete után-is. És, ennek kell okának lenni, hogy Rüdiger Gen. nem hagyja oda Volhyniát, sőt Roth Generált-is magához kaptolja.

A' varsói Híradó máj. 18-dikán, jelenti: "Tegnapelőtt délután a' muszka gárda' előszakassa, Dlugiesioldo falu' vidékén (a' Bug és Narew között), minekutánna jó-formán vesztett volna, vissza nyomattatott. A' mi' részünkre tett fogjok' száma 2000 emberből állana. A' Póvezér, Potocki Gróf' Adjutansa megsebesedett egy meglámodásban, egy karabáj-gojóbis fúrta keresztül az ő' ábrázatját." — "A' Lithóiak, mond ugyan ez a' Híradó, erőssen gyámolgtják a' mindég tovább harapódzó felkelést. Ősz emberek-is lóra ülnek a' haza' megszahadítása mellett, — de, nints-is a' jó Haza' szeretete előtt életűd. — Hogy

saját legázolói' kegyetlenségeiknek batártvessenek; a' Lithóiak a' Talio bírt-okot (a' költsön-just) választották, és mutatnak-is már példát: mert, minthogy a' Muszták Schon lengyel vezért felakasztottak, Labanowski Földesurat pedig agyon lövették; a' Lithóiak-is, elfogván egy tsatában egy muszka Stabtsiztet, ezt, egy hadi törvényszék' ítélet-tétele után, melyben egy 80 esztendős póljár előlülösködött, felakasztatták. A' végzést, a' kivégzés-tudósítással együtt, a' muszka előállásra küldötték.

* A' varsói Státusbíradó, máj. 23-dikáról, jelenti a' többek közt: "Az országkövetek' kamarája' máj. 19-dikei ülésében, elő-adódott egy törvényjavallat, melynek következéséül mindegyik Vajdaság, még egy regimentet állítson fel. Eggyesült akarattal vette azt be a' Kamara, értekezés nélkül. A' hadminis-ter, Morawski Gen., ezen alkalomnál, először volt jelen a' Kamarában. Az új regimentek' rendbeszedésének, nyomon meg kell esnie. Ere, elkezdették az értekezést a' régi muszkalengyel tartományoknak formálandó képviseleti-ország-lásmódról. Feltéven a' Kamarának azon kéttiséget, ha valjon ezt a' törvényjavallatot, Biztosságra bízzák-é elébb, vagy mindjárt megállapítsák, szózatokra bortsátván a' kérdést, 45 szózat 22 ellen, az utolsó kérdést választotta feleletnek. — Ezen máj. hónap' 20-dikán a' Senatórkamara-is bevette egy elébbi, az alsó Kamara által bevett törvényt, mely az, hogy a' lengyel hadsereget még 8 Vaddász-gyalog-regementel kelljen nyomon szaporítani. Ere, 4 új Vajdát választottak 12 candidatus közzül.

Ugyanez a' Híradó mondja ugyanazon nap: "A' hónap' 18-dikán elvették a' mi' seregeink Ostrolenkát. Az előállók Miastkow-ig értek. Siedlce-felé még, u-

gyanazon állásban van a' hadsereg. Ostrolenkában egynehány tárt (magazint), egy kassát, mintegy 15,000 forintal, egynehány hajót, eleséggel, és 4--5 száz fogjot, 5000 hordó só-t is, és a' muszka gárda' commandánsának, Byström Generálnak gazdag tsomóit tettük magunkévá. — Nur-nál (a' Bug mellett), melyet már a' mi' katonaságaink el-is foglaltak, elesett volna Skarszewski Kapitány, az 5-dik Vadász-regementből. — Az Ostrolenkánál fekvő lengyel seregből egy szakasz, Lomza mellett fogott magának állást, 's az a' híve, hogy Lomzát-is elvették volna már a' mieink, és 5000 Muszka esett volna fogságba; akkor osztán tovább indultak volna Lomzából a' mieink Stawiski-felé. De mindezek még, nem hivatali tudósítások. — A' varsói Híradó azt mondja, hogy a' mostani hartzmező' jóforma távolléte miatt, nem érkeztek még hivatali tudósítások Varsóba.

A' Varsói Státushíradó máj. 23-dikéről hivataloson jelenti a' többek között: "Rosen Gen. a' muszka fő-hadsereg' második lineájában állott most 's a' van reá bízva, hogy a' Diebits Hadmarsal' seregét Brzesc, Luboml és Włodzimierz között fedezze. Ott teszi ő a' hadi-fordulásokat apró szakaszokkal fel-'s-alá, oly' szándékkal, hogy a' közlést fenn-tartsa, melyet a' felkelés fenyegetett, mely ott a' Dwernicki Gen. behatolása által kiűtött és már 5000 emberre szaporodott volt. Most már össze-érnek a' Rosen' és Rüdiger' serege. — Zamoscból jelentik máj. 16-dika alatt, hogy Chrzanowski Gen., minekutánna Kockból egész útjában az ellenség' tüze között ballagott, minthogy a' muszka oszlopok-mindenütt elzárták előtte az útját, végre, Ó-Zamoscnál még, a' Dawidoff' újjontan oda érkezett seregével-is össze tsapott, mely

ötölte a' muszka fogjokat akarta elvenni; hanem, a' Chrzanowski Gen. serege az által ismét megszaporodott, hogy 500 a' fogjok közül, kínálkoztak az ő' soraiba állani. A' Generaliss. Adjutansa Sapicha Leo Hertzeg nagy contusiot (vak-sebet, ütést) kapott volna azon tsatákban. Azt mondják, továbbá, hogy ezen sereg' haszna azon vidékeken kimutatta már magát, minthogy Rüdiger Gen., ki Volhyniából ére nyomult, és a' lublini Vajdaságban álló muszka sereget akarná szaporítani, hogy ez részenként más végtárgyra fordíthatódjék, elment ugyan, a' Bugig, de tovább nem, mivel' Volhyniát, nem akarja veszedelemre kitenni, 's e' szerént, tsak egyes szakaszokat küldött által. máj. 14-dikén, azon foljó' innetső partjára.

A' varsói Státushíradó, máj. 24-dikéről Skrzynecki Generálissimusnak itt következő haditudósítását hozza elő, Dlugiesioldoból napszámolva, máj. 17-dikéről: "Van szerentsém a' nemzeti országlószerének jelenteni, hogy ezen hónap' 12-dikén este, a' mi' hadseregünk az állásokat, melyet az Kaluszynban elfoglalt volt, elhagyta, hogy a' Bug és Narew között, megtámodó háborúhoz kezdjen. Jendrzejownál maradt-el Uminski egy sereggel, hogy ezen mozdulást fedezze, és az ellenséget Prága-felé elő-hatolni ne haggya. Ezt a' Generált, megtámodta máj. 15-dikán Jendrzejownál a' Diebits Hadmarsal' fegyveres erejének egy jóforma része; de ő annak hatalmason ellene állott, és az ellenség ismét vissza ment a' régi mezei taborába, Kostrzyn és Liwiec között. — Az alatt, ballagtam én a' fő-táborral tovább, mely több oszlopokban, a' Narewen és a' Búgon, Zegrz-nél és Sierocknál felütött hidakon által kapott. Máj. 16-dikán, a' mi' oszlopaink' tsútsai, Poremby, Przetycza és Dlugiesioldo falukban, a' tsászari gárdák' előlállóra

akadtak. Porembyban a' 4-dik vadászreg. egy escadronja rárohan a' gárda-vadász' egy escadronjára; szét-szórta ezt, 's elfogott belőlök 10 katonát és 60 lovat. Egy más úton, elkezdette Jaokowski Gen. a' megtámadást Przetycza faluban. Az ellenség' előgárdája nyakason védelmezte magát, kivált' a' finnlandi vadászok, kik tsupán Svédekből állanak, és főképpen Dlugiesioldo faluban; mindazáltal a' Jankowski Gen. előgárdájától tüzesen megtámadva, kényszerítetett az ellenség minden állásait oda-hagyni, melyek annál kedvezőbbek voltak, mivel' a' föld' fekvése-is kedvezett, mely árkokkal tele, erdőkkel-is fedeződik. — Az oszlopok' menetele, legkissebbé-se akadályoztatott: Az útban esett hartz, tsak esteli 9 óra-tájban szünt-meg, Plewki-falván túl. Az ellenség 20 egynehány holtakat és 40 fogjot hagyott nállunk, kik között egy Tiszt van. Nekünk volt 5 holtunk és egynehány megsebesedettünk; de ezek között van két igen nagy reménységet nyújtó Tiszt, Wolski Hadnagy, a' Rybinski Gen. Adjutansa, és az én' Adjutansom, Potocki Tamás Kapitány, ki mint Stábtiszt, éppen olyan munkás, mint vitéz a' hartzmezőn; midőn ő' egy peloton (tsoport, ütet) Krakust az én' kísérem között, a' megtámadásra vezetett, egy finnlandi Vadasz' gojóbisától főben találtatott. — Ma, tovább hatolt előre a' mi' hadseregünk. Az Uminski Gen. tsatájáról Jendrzejownál, bővebb tudósítást fogok tenni. (ennek a' kimenetelét, látuk elébb, röviden; legnagyobb most az hogy Skrzynecki Generaliss. halad odább elébb, serege' derekával, a' hova ötet Diebits Hadmarsal nem-is álmodta).

Ugyanazon Híradóban olvashatni e' következőket: "A' gárdák mindenféle nagy sebességgel vonulnak vissza, nem különben mint mikor a' róka lúdsereget

kerget. A' mi' seregeink elfoglalják Szczyzyn-t és Menzenin-t, és a' Búg' nyúl-tában, nyomúlnak Ciechanowiec-en túlig, egynehány mérföldnyire Lengyelország' határszélin túl, előre. Ez a' sebességi fordulás (manoeuvre) nem megvető kárával van egybekötve a' Muszkáknak. Minden pillantatban esnek a' mi' kezünkbe lektikák, tsomók és gyűjtemények mindenféle és fogjok. [Lomzaban magazinok és teménytelen fegyver, melyek ott voltak kazalba rakva, a' hol egy lázáret van, 's a' mi' seregeink, kezek alá vették. Menzenin-nél próbált az utógárda ellentállani; de szét-szóratott. A' gárda' dereka Bialystokba vonúl. Nurban és Ciechanowiec-ben-is találtak gabonát, szénát és sőt a' magazinokban. A' fogjok' száma a' gárdák között 700 emberre szaporodott már. — Most már Diebits Hadmarsal-is felserkent és mozgásnak indúlt, és 21-dikén éjjel a' maga' fő-hadi-erejével elkezdett által-menni a' Búgon. — Lublin' vidéken a' Weichselnél állanak a' Muszkák, 's viaskodnak a' foljón által a' mi' gyalogságainkal; mint hogy a' puszkák' (vagy talán tsak az ágyúk) bejárnak a' túlsó partig a' víz' tsekéjsége és a' foljó' tekenője' keskenysége miatt. — Tegnapelőtt híre-futamodott, hogy a' Mihály Nagyherzeg' zajdáit (tsomóit, Gepäck) elvették és Tykoczyn-nál jóforma hasznót kaptak volna; de ekkorig még, nem vett felölle jelentést az országlószék. Ha még-is tettek volna ott próbát az ellentállásra, — nagy kárjok nélkül, meg nem eshetett."

A' varsói Híradóban, máj. 23-dikán ezt olvashatni: "Az egész muszka tábor mindenféle mozgásban van. Egynehány nappal ezelőtt, a' Diebits Marsal' főszállása Zukowban, Siedlce mellett volt. — Chrzanowski Gen. Zamosc' vidékén áll még seregével, a' honnan a' posta meg-

jött. — A' mi' hadseregünk' hadi-muská-
 iról a' bal szárnyon, semmi hivatali tu-
 dósítás nem érkezett még: de hogy Os-
 trolenkát 18-dikán elvettük délutáni 2
 órakor a' Dembinski Gen. vezérlése alatt
 álló sereggel, semmi kétség nints benne.
 A' Sacken' egész serege védelmezte
 azt a' várost, de, nem állhatott-ellent a'
 mi' fegyvereseinknek; ámbár nagyobb
 számmal és jó állása volt. A' Muszkák
 által, vissza-vonulások-közben elpusztí-
 tott híd' megtsinálását a' Narewen nem
 várhatván egy Tsapat a' 4-dik gyalog-
 regimentből, belé ugrált a' foljába és ál-
 tal úszván, folytatta viaskodását az ellen-
 séggel a' túlsó parton; és még azon nap'
 tovább mentek a' seregek. Más nap' már
 elterjedt a' tudósítás, hogy Lomza váro-
 sát megvettük. Takarodik az ellenség min-
 denfelé vissza, A' gárda' fővezére, Mi-
 hály Nagyherczeg, Bialystockba ment völ-
 na. — A' varsói Lázáretbe sok lengyel
 katonát hoztak, kik a' Prztyczyca és Dlu-
 giesiodlo mellett esett tsatákban sebet kap-
 tak. Fűtőközetre, nem került még azon
 vidéken a' dolog. — Mochnacki Camillt,
 harmadszor hozták már be megsebesed-
 ve Varsóba. A' patriotai Eggyesület' egy-
 gyik tagja ez. “

Azt beszéllik, hogy Skrzynecki Gen.
 midőn kevesed magával egy tsapszék mel-
 lett ellovagolna, a' tsárda' háta-megé bújt
 egynehány ellenséges vadász rálőtt, de
 nem találták. — Azt-is beszéllik, hogy
 Rüdiger Gen., ki a' Hadmarsalhoz akarta
 magát kaptcsolni, ismét vissza ment
 Volhyniába; mely sokféle találgatásokra
 adott okot.

A' varsói Kurir máj. 24-dikén, jelen-
 ti a' többek közt: “A' lengyel hadsereg
 megyen Litthó-felé: Lomzából Levelet
 vettünk, melyben a' van, hogy Kaluszyn-
 ból-elindulásunk-ólta, úgymond, tsak
 ma (máj. 20) van módom az írásban. Xien-

zopol-nál, Ostrolenka' vidékén, tűzben
 voltunk 18-dikán délután. A' muszka gár-
 da, mellyel viaskodtunk, nem tartotta
 meg a' helyét, és az első osztáj, Ry-
 binski Gen. alatt, 200 fogjot szerzett.
 Tsekóség veszettséggel vettük-el Osztro-
 lenkát, és nagy gabonásokat találtunk benne.
 Ma, minden akadáj nélkül meggyünk-
 be Lomzába. Egynehány órával megér-
 kezésünk előtt, vissza-vonultak a' musz-
 ka seregek Kisielnica-felé, a' hidat a' Na-
 rew-en meggyújtották. Lomzaban sok
 mindent találtunk — fegyvert, katonakön-
 tőt és vásznat. A' mi' egész regemen-
 tünk (nro. 19) fegyverben all már. Dél-
 tájban Tykoczyn-nek indulunk. — Bizo-
 nyos az a' tudósítás, hogy Ciechanowiec-
 nél egy tsata a' mi' győzödelmünkön vég-
 ződött, melyben nem kevés ellenség e-
 sett-el. A' mi' részünkről, a' Lubieski Gen.
 Adjutansai, Krasinski Stanislaw Gróf és
 Mokronowski, nehéz sebet kaptak. Széjjel
 verték ezek az elébbi gárda' egy vadász-es-
 cadronnjával, a' muszka gárdának egy
 gyalog carré-ját: mindeniket Varsóba vit-
 ték. Tykocynnél is nagyotska ütközetről
 beszélnek. Cesarewits Nagyherczeg Grod-
 noba ment volna Bialystockból.

Pottlék. Egy rendkívülvaló Kurir ér-
 kezett Bétsből Páriába, hivatali Levelei
 olyan tárgyauk volnának, hogy miattok
 két ministeri Tanátsot kellett tartani,
 mellyeknek következeséül a' Király után
 (nyugoti úttjában) Curirt küldöttek.

A' Memorial Bordelais ezt írja: “Most
 már bizonyos, hogy X-dik Károly és az
 ő' egész familiája, Holyroodból Magyar-
 országra mennek. Angouléme Hertzeg-
 nek jóságai vannak ebben az országban;
 mellyeket neki az ő' Nagy-nénnye (an-
 nya' leány-testvére) hagyott, és a' mely-
 nek 600,000 frank volna a' jövedelme.
 X-dik Károlynak nem sokára el kell men-
 ni Holyroodból, mivel' az ág. Király, Shott-
 landi látogatásával, ebben a' kastélyban fog lakni.